

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 1 cor. 70 bani, 1/2 an 5 cor., 1 an 10 cor., 1 an 20 cor.

Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult.

Pentru maramureș:

1 lună 2 cor. 40 bani, 1/2 an 7 cor., 1 an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

INSERTIUNILE

Un gir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oră 12 bani
a treia-oră 10 bani

Redacția și administrația: Strada Poplăsei Nr. 15

Se preamună la poșta și librării.

În România

abonamentele se fac la Agenția de Publicitate Carol
Schulder București, strada Șelar, 10.

Epistole neîncercate se refușă. — Manuscrise nu se înapoiază.

Numeri singuratici la 10 bani se vând în Sibiu: la librăria „Ti-
pografia”, societate pe acțiuni. — În Alba-Iulia la librăria Weiss
Bernat „la literie”.

Inchinătorii Coranului.

De treizeci și cinci de ani mai ales țara noastră a devenit pământul frământărilor. Groaza de moarte, de cutropire și nimicire ce-o inspira pașiiilor locuitorii ferocii năvălitori din vremurile întunecate s'a schimbat în abuciumătoarea și mistuitoarea luptă sufletească a naționalităților, amenințate de nenorocita idee a statului maghiar. O hasardată și esențială idee de treizeci și cinci de ani se luptă cu realitatea: popoarele din Ungaria, cari vor a trăi cu limba, cultura și aspirațiile lor naționale. Pașea, liniștea și dezvoltarea în cultură a popoarelor constitutive ale acestui stat: toate sunt amenințate de viul statului unitar maghiar. Sânt amenințate precum Coranul cerca odinioară prin sabie și foc se cucerăse lumea creștină. Grozii și ură au putut să bage propagatorii Coranului, dar hotărul ideilor și falselor lui credințe marginite a rămas.

Din Ostul și Nordul Europei, de unde semiluna credea să adauge viața trecătoare ale mării, alăbire, moarte a cules. Secerat-a însă și jertfe destule din sinul popoarelor doritoare de libertate și independență.

Maghiarii adevărați inchinători ai semilunei încă își au Coranul lor, care prin legi, ordinațiuni, temnițe și chiar și glonț caută a cuceri teren în sinul nostru și a se înstăpâni pe viața ne-sufletească. Neînțelegătorii în baza existenței noastre n'am făcut decât a ne apăsă poporul, folosindu-ne de singurul mijloc ce ne-a mai rămas: libertatea presei. În fața zărilor loviturii și volniciei ale guvernanților nostri ne-am plâns, am atras atenția poporului nostru asupra primejdiei ce-l amenință limba, viața națională.

În fața neîndreptăților ne-am jeliut noi Români, Sârbi, Slovaci, Sași, Croați, până și blăjini de Șvabi, protestând pe cale legală în contra atentatelor îndreptate în contra noastră a tuturor, cari avem tot așa drept la viața noastră națională ca și stăpânitorii nostri. Tipăturii noastre de durere guvernărilor nostri, în loc să-l răspundă cu alinare suferințelor și cu aplicarea egalității și dreptății, s'a răspuns cu §§ 179, 180 din codul lor de coran: cu temnițe încoțătoare a libertății omului luptător pentru drept și adevăr și cu istovitoare pedepse în bani. Modul aplicării dreptății în Sтамбул nu se deosebește mult de cel dela noi: acolo vocea cerșitorilor drep-

tății se înlădă cu undele Bosforului, aici cu mugetul temnițelor.

Ba, se mai deosebește încă în ceva! Reprezentanții presei, bucinătorii durilor poporului, ca Korn, Cramer și alții, la noi sânt declarați de oameni halmana, fără ocupație, stabili și cu ateri procerigi și espulsați din bunul plac al poliției, care este forța statului acestuia de drept, pe când toate adunăturile și veniturile de prin Galiția, toți haidușii și agenții bănuți sau recunoscuți de îndelungnicii sau negojuri ilicite, nu numai că sânt tolerați, dar se bucură de scutul legilor maghiare. Un ziarist remaghiar, care își consacră libertatea, viața și tot ce are mai bun causei sfinte a poporului său, este înaintea reprezentanților coranului un halmana și căci rădăci, fără căpătău și certăci cu ordinea morală și pe cari esecutorii nu-i neliniștesc, nici comisiunile de înrolare nu-i supără, sânt elemente solide, cu ocupațiuni stabile!

Când societatea și reprezentanții unui stat își motivează volnicile comise față de campanii popoarelor cu astfel de principii false, decadența și corupțiunea trebuie să se înalte și înalțe frunte. Splendidele palate în centrul țării se înmulțesc. Justiția tronează în palat nou pe pilastri de marmură; umbră mare și grosă se întinde înăse la spatele ei. Statue regești de bronz se devesesc pentru a rearuna o privire asupra trecutului țării noastre, cu mai multe limbi, și ea se mărturisesc, că poporul român și celelalte mii de ani și-au păstrat limba lor națională. Și în fața acestor statue își rinjete dinții crasa intoleranță și agresivă idee de stat național maghiar. Realitatea și ideea stau față în față întocmai precum odinioară stătea Coranul cu crucea lui Christos. Suferințe și jertfe grele cere semnul învingerii care este adevărul, păstrarea intactă a vieții naționale a Românilor și a celorlalte popoare. Le vom da cu signațiune și cu dragă inimă, chiar și atunci când în lupta cu Coranul am ară numai palele din temnițe de căpătău.

Sibiu, 25 Oct. 1902.

Procesul „Cărții de Aur”. Tribunalul regesc din Cluj a pus termen de pertractare pentru excepțiile înaintate din partea dlui T. V. Păcățianu în contra actului de acuză, în procesul de presă pentru „Cartea de Aur”, pe 4 Noemvrie n. Pertractarea va decurge în fața senatului de acuză. La pertractare dl Păcățianu se va pre-

senta însoțit de apărătorul său, dl ad vocat Cortolan Brediceanu din Lugoj.

Reforma gendarmeriei. Ministrul de honvezi va prezenta dietei un proiect de lege, care vinteg reformarea gendarmeriei în privința înmulțirii, instruirii și a altor împrejurări ale ei. În scopul acesta s'a trimis și o comisiune în Germania, ca să studieze referințele de acolo Comisiunea aceasta își va înainta în curând elaboratul, așa că un comitet compus din delegați de al ministrului de honvezi și al celui de interne se va ocupa de lucrarea proiectului.

NOUL METROPOLIT AL BUCOVINEL. Maiestatea Sa a numit cu hotărârea preînaltă din 17 l. c. pe Dr. Vladimir de Repta, arhiepiscop și metropolit în Cernăuți.

Noul metropolit s'a născut în 25 Decemvrie 1841 în Banila-rusească din o familie de răzeși moldoveni. El a fost profesor la facultatea teologică a universității din Cernăuți, în 1898 fu numit episcop de Rădăuți. Din 1901 era și deputat în Reichsratul din Viena.

Convenția financiară ungaro-croată. Cele două comisiuni regniolare emise pentru încheierea unei convențiuni financiare ungaro-croate își vor începe în curând lucrările în direcția aceasta.

Afacerea Dr. Lupu. În urma demersurilor făcute la Viena, Curtea de casacii austriacă din Viena a anulat suspendarea deputatului român Lupu din funcția de consilier la tribunalul din Cernăuți.

Noul proiect pentru înmulțirea contingentului de recruți întâmpină opoziție în ambele parlamente ale monarhiei. Despre rezultatul conferinței ținute sub prezidiul Monarhului în Viena nu se știe ceva pozitiv încă. După cum comunică „Neue Fr. Presse”, în cererile militare se crede, că între pretenziunile administrației armatei și dorințele parlamentului ungar e posibilă o înțelegere. Compromisul acesta ar fi cu atât mai ușor, că s'vorba numai de hotărâri pentru anul 1903 Pentru viitor va înalța însă administrația armatei pe lângă o înmulțire însemnată a contingentului de recruți.

Publicarea obiectelor de licitație.

Abrud, Oct. 1902.

Cu privire la edițiile de licitație alineatul 3 din § 152 al legii execuționale dispune, ca publicarea să se efectueze într-o foaie locală, ori dacă foaie locală nu există, în foaia ce apare în locul cel mai apropiat.

Ce fac advocații nostri români? Toate edițiile cu puține excepțiuni și-le publică în foi străine, îmbogățind astfel jurnalistică jidano-maghiară.

E drept că nu avem în toate locurile foi naționale, dar asta nu oferă nici o pedecă pentru publicarea în foile noastre, nici souză de a reflecta la foile străine.

Să vedem care este interpretarea legii: dacă nu există foaie locală, se mijlocească publicarea în foaia ce apare în locul cel mai apropiat. Ei bine, e lucru firesc că foaia ce apare în locul cel mai apropiat, e cea mai lătită în ținutul acela, ear' intenția legii e, ca publicarea să o cetească cât se poate de mulți oameni, cari locuiesc în comuna, unde are să fie ținută licitația. Prin urmare locul cel mai apropiat, prevăzut în lege poate fi cât de departe, numai foaia ce apare acolo, să fie cât mai mult răspândită în locul unde va fi licitația.

După stabilirea acestui înțeles al legii avem să constatăm un lucru. Se știe adevărat, că advocații români sânt așezați în acele părți ale țării, unde majoritatea covârșitoare a locuitorilor o formează Românii, ear' firea lucrului aduce cu sine, că cele mai răspândite foi în acele părți sânt ale noastre. De ce estează deci advocații nostri a publica edițiile de licitație în foile românești? „Mi-s'a răspuns că foile noastre pretind taxe prea mari... Slabă argumentație. Sânt sigur că precum foile străine publică pe lângă taxa de 5-7 cor., tot astfel ar publica și foile românești, cari — spre rușinea noastră trebuie să o constatăm, — în privința materială atât de puțin sânt sprijinite de noi, dar când certele personale ne împing și înveninează straturile sociale, atunci toți ne folosim de ele, trădând prin mișle mizerii mișlele sufletului nostru.

Prin publicarea sistematică a edițiilor de licitație în foile românești am asigură acestora un izvor sigur de câștig, adăugând și sporind astfel averea națională.

Ar fi timpul, ca și în direcția asta să se facă odată pasul hotărâtor.

„Străinul”.

Asociațiunea pentru cultura poporului român din Maramureș.

(Urmare și fine).

În anul 1870 înființându-se în Sighet o preparandă de stat și făcându-se peșii pentru strămutarea preparandiei dela Năsăud la Gherla, ea se fie o preparandă diocesana, a fost ou neputință a se susține preparandă română din Sighet. Drept aceea asociațiunea pentru cultura poporului român din Maramureș a început a desvolta activitatea sa pentru înființarea unui internat pentru pruncii școlari.

Spre scopul acesta s'a esoperat o rezoluțiune prea înaltă din 17 August 1872, în înțelesul căreia Maiestatea Sa apostolico-regească a binevoit a concede, ca fondul dăruit de preparandă română să se folosească pentru zidirea și înființarea unui convict român.

În adunarea generală a asociațiunii din 20 August 1872 pentru efectuarea zidirii internatului s'a ales un comitet stător din membrii: Vasiliu Mihalea, vicecomite, Paul Liposey, jude la tribunal, și Dr. Ioan Mihalyi, fisco comitatens.

În acel timp asociațiunea a dispus numai de un capital de 2061 fl. 20 or. Și cu această sumă modestă s'a început zidirea conviciului și conzel prin Dr. Ioan Mihalyi cu un zel și perseveranță atât de mare, încât numele acelor trei membri din comitetul asociațiunii, dar mai ales al lui Dr. Ioan Mihalyi e să fie înscrise cu litere neșterse în istoria culturii poporului român din Maramureș și în inima fiecărui Maramureșean.

Cu un capital modest de 2000 florini avem astăzi în Sighet un palat frumos ou ridicătură și ou începuri de a pute primi 50 elevi.

Valoarea acelu zid astăzi este 120 mii coroane, și este intabulat cu titlul „Convictul gr.-cat. român”.

Au trebuit câțiva ani până-ou s'a putut ridica acel zid frumos, în care restimp asociațiunea ținea numai, când și când câte o adunare pentru a se consulta despre zidire și a primi raoloniul, totdeauna corect al casarilor sel.

În urmă a sosit timpul, ca să-și deschidă alumnul român din Sighet.

Spre scopul acesta s'a convocat adunarea generală a asociațiunii pe 21 Noemvrie 1885, în care s'au ales de president Vasiliu Mihalea, vicecomite, de vicepresident Mihail Kőkőyesdy, vicar și de notar Tit Bud, protopop. În adu-

FOIȚA „TRIBUNEI”.

Istoria școalelor năseudene.

De Virgil Sotropa.

Școala normală și institutul militar.

ISTORICUL.

(Urmare.)

Înainte de 1848 se țineau examene ou ocaziunea fiecărei vizități din partea vre-unui organ superior școlastic; ba în 1823 directorul normal căpătă ordin, să țină examene în fiecare clasă în fiecare lună, pentru de a se convinge despre progresul copiilor în limba germană.

După examenele de vară, care se ținea de regulă în Iulie, urmau ferile până în Octomvrie, însă numai pentru elevii normaliști, căci elevii unui ordin mai înalt din 1826, elevii institutului militar chiar și timpul lunilor de vară aveau să-l petreacă în institut, unde sub inspecțiunea câte unui învățător repetau în 2 ore a. m. și 1 oră d. a. cele în vjătate peste an. Timpul celalalt din zi îl petreceau ou cetit, exerciții, conversații preumblare și diferite jocuri.

Cercetarea institutelor străine, mai ales a gimnasiilor, pe timpul graniț era permisă fiilor de preot și numai excepțional câte unui fiu de econom, care absolvea școala normală ou eminiență. Între gimnasiile cele mai cecetate de granițerii năseudeni au fost: cel din Blaj, Bistrița, Cluj, Ojorheiu, apoi mai puțin cel din Odorheiu și Șimleu-Ciului.

După revoluțiune și mai ales dela reorganizarea normei, în 1863, însoace, atât mersul învățământului cât și disciplina internă s'au conformat legilor școlare existente.

De însemnat este, că școlarii normaliști granițeri au căpătă cărțile de școală graul, dela fondul sușilor până prin anul 1887, de atunci încoace au trebuit să-și le cumpere înșiși și cărțile ca și celelalte reulsite de școală.

Astăzi școlarii, cari voiesc să beneficieze de fondul morboșilor creat la gimnasil, plătesc la an taxa de 2 cor., și atunci la cas de morb se curează de medicul și oalelor și căpătă medicina grauit.

Dela 1850 încoace a început a se lua didactur dela școlarii normaliști negrișteri sau provincialiști, și adevărat e 2-4 fl. la an, din care sumă se cumpăra materialul de scris pentru școlari,

ear' restul se împărția între învățători. Aceasta a ținut până la 1866, de când apoi nu s'a mai luat dela nici un școlar didactur până la 1885, când a început a se lua dela fiecarea școlar la an suma de 15 or., care intră în fondul de pensiuie regalșcolar al învățătorilor.

La 1897 s'a înființat pentru elevi o bibliotecă, care din an în an se îmbogățește.

Serbări școlare se țin cele prescrie prin lege și afară de acestea în fiecare an se aranjează pentru elevi îndatnata petrecere de primăvară numită „meial”.

În fine e de amintit, că la 1893 corpul învățătoresc a luat laudabila inițiativă de a aranja în fiecare eamnă câte o petrecere de copii, al cărui venit e destinat pentru ajutorarea copiilor sârmani dela școala normală.

Mersul instruciunii.

În anii cei dintău ai existenței sale sub Ieronim Kálnocki, în școala normală se dn instruce în limba română, latină, germană și religiuie; apoi li se țineau elevilor prelegeri despre principiile de moralitate și despre datoritățile față de domitor și patrie. Conform dispozițiilor emise de împărăteasa Maria Terezia la 1 Februarie 1774, se mai învățau pe lângă obiectele susamintite:

oaligrafia, matematica și unele concepte despre arte țințele naturale, istoria patriei și geografie.

Înființându-se la 1784 institutul militar, care până la 1849 a stat în cea mai strânsă legătură cu școala normală organismul intern al școlii normale a suferit unele schimbări. Astfel înalțe de toate, la cele două clase normale create la început, s'a adaus a treia clasă, ear' cu privire la instruce s'a făcut aceea schimbare esențială, că limba latină s'a scos ou totul din școală. Aceasta s'a motivat cu faptul — probabil intenționat, — că progresul în limba latină ar fi fost de tot neînsemnat.

Destul că sub următorul lui Kálnoki, sub archidiaconul Ioan Para, s'a dat instruce numai din limba germană care la 1786 a fost decretată ca singura limbă de propunere și a rămas așa până la anul 1861. Elevilor acum nu le mai era permis să vorbească în altă limbă, decât în cea germană și limba română încă numai atunci era permis să se întrebuințeze, dacă li-se dau elevilor începători ceva explicații, sau când se lucra vre-o traducere.

Instruciunea se făcea la început după metoda lui Felbiger*) numită și

*)Pedagog german, numit de Maria Terezia la 1774 director suprem al tuturor școalelor din Austria.

metoda literară sau sistem tabelar. Metoda literară se practica așa: Învățătorul aduna într-o clasă pe toți elevii de o etate și le scria pe tablă literile inițiale ale acelor cuvinte, pe cari copiii aveau să-și le imprime în memorie: le cetea mai întâiu singur cu voce înaltă cuvintele ei apoi elevii aveau să le zică toți deodată după el, până atunci, până când ei le rosteau fluent. În fine învățătorul ștergea literile inițiale scrise de el, și acum învățăceii trebuiau să reciteze cuvintele liber, fără de nici un ajutor. Tot în modul acesta se practica și sistemul tabelar, ou deosebirea numai, că aci învățătorul nu înșemna pe tablă numai literile inițiale ale singuraticilor cuvinte, ci cuvintele întregi ale unui întreg grup de cunoștințe așa, că elevul își imprima în memorie nu numai ordinea, ci și legătura dintre anumite concepte.

Metoda lui Felbiger, cum se vede, era basată numai pe puterea și tehnica memoriei, și astfel instruciunea se făcea mai mult în mod mecanic. Observându-se că un asemenea metod nu poate ave rezultatele așteptate, pe înocul s'a abandonat ou totul, așa că de la începutul secului XIX era introdus în școală un metod mai practic și logic, basat în mare parte pe înțelegere.

narea aceea s'a decis deschiderea alumnului român din Sighet, ceea ce în anul școlar 1886/87 s'a și efectuat primindu-se în internat 12 studenți.

Ca să se poată susține conviciul a trebuit de nou să aducă jertfe poporul român din Maramureș, și a și adus și aduce continuu, încă aproape 50 înși mirenți, preoți, docenți și comunități s'au făcut membri fondatori ai asociațiunii cu taxa de 200 florini, parte de 100 florini și din an în an se fac oferte de sute florini pentru susținerea conviciului.

Dela deschiderea conviciului român din Sighet au trecut 16 ani și de atunci până la finea anului școlar trecut asociațiunea a spăsat cu întreținerea elevilor din institut 33.308 florini sau 66.616 coroane.

O sumă considerabilă depusă pe altarul culturii poporului român din Maramureș.

Altevea abia se afla înțeles român în patrie, care să fie adus atâtea jertfe pentru cultura poporului român, ca aceste 49 comune române din Maramureș.

Mare e jertfa aceasta mai ales dacă luăm în considerațiune, că Românii din Maramureș sînt miseri, locuiesc în niște ținuturi muntoase și nefructifere.

În conviciul român din Sighet dela 1887 până acum s'au crescut 87 elevi interni și s'au ajutat mulți cu locuință, ear' alții cu vîp.

Dintre elevii crescuți în acest conviciu avem deja preoți, profesori, avocați, dirigători, notari, docenți, farmaciști, pădurari etc.

Avem de a mulțumi foarte mult zelului prezidiului Asociațiunii noastre magn. domn Petru Mihalyi, ablegat dietal, care conduce Asociațiunea din 1887, și fratelui său Dr. Ioan Mihalyi, casierul Asociațiunii noastre, cari precum în ținerele lor, așa și acum în elate înaintate au fost și sînt patronii cei de frunte ai Asociațiunii și ai conviciului nostru.

Anii trec și cu dinșii trecem și noi, dar' faptele rămân.

Am aflat drept aceea de lipsă a deserie aceste și până-ce se va da istoricul Asociațiunii pentru cultura poporului român din Maramureș.

Dar' și pentru aceea, ca să se știe care e cauza, că în Maramureș nu se înființează un departament al Asociațiunii generale pentru literatura română și cultura poporului român.

Puținii căli sîntem în Maramureș cu jertfe mari susținem Asociațiunea noastră și conviciul român din Sighet. A susține două asociațiuni nu sîntem în stare.

Ou susținerea conviciului din Sighet și a lor 18—22 elevi anuatiu facem serviciu poporului român din Maramureș, ear' ca să luăm asupra noastră și alte greutăți nu ne poate obliga nimenea.

Sighetul-Maramureșului, 14 Oct. 1902.

Tit Bud,

vicarul Maramureșului, viceprez. Asociațiunii și directorul conviciului.

Expoziția industrială din Sibiu.

Răsboiul de metal.

Am amintit în „Tribuna” deaseară despre senzația zilei: *Răsboiul de metal*, care a sosit abia ieri. Acest răsboi s'a procurat dela firma *Crompton* din București cu prețul 450 Lei, exclusiv transportul. În scopul montării și a punerii în practică a răsboiului a fost invitat la Sibiu mecanicul fabricii *Crompton* din București, care mai are și misiunea de a instrui femeile țesătoare angajate. La răsboiul, ce s'a procurat pe speșele „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu” și este în special destinat pentru industria casnică, se pot țese atât stoffe de mătăsă, bumbac, lână, cât și de in. Răsboiul lucră în mod automat, se mișcă cu înțeleasă mare și produce de șapte ori mai multă pânză ca răsboiele obișnuite. El se pune în mișcare cu pictorul întocmai ca mașinile de cusut și se poate obține o înțelă de 180 bățături pe minut. Lățimea răsboiului e de 91 cm., și permite în spațiu urzeală de 86 cm. La răsboi se poate țese cu 2—6 țese etc.

Visitatori.

Între vizitatorii expoziției de ieri și azi se numără Es. Sa F. M. L. general Steeb, cu numeroși ofițeri, primarul orașului *Drobleff*, senatorul *Siroe Belosou* din Bărlad, ear' în zilele prime domnului *doamna Bianu*, și pictorul *Strămbulescu* din București.

Din Aciliu au asistat 14 persoane sub conducerea învățătorului *Nicolae Iosif* de acolo.

Inspețiunea la expoziție au avut o azi Sâmbătă 6 frumoase Săliștence (2 neveste și 4 fete), cari au fost admirate atât de frumuseța lor proprie, cât și a costumelor și a grațiilor.

Ceea-ce mi-am remarcat e că toți arangierii domni, doamne și domnișoare, cum și femeile din comune, cari au înțeles inspecția și au făcut onorurile casei la expoziție, au purtat la piept cocarde de panglică de culoare galbenă aurie.

Între cei-ce au cercetat expoziția sînt și dl *Eugen Carada*, directorul băncii naționale din București, și dl comite-suprem *Thalman*.

Azi au cercetat expoziția elevii școlii din Tilișca sub conducerea corpului învățătoresc.

Tot azi a cercetat o școală de aplicație de pe lângă seminarul „*Andreian*” cu învățătorul *Candida Popa*, în frunte și școala de repetiție din Săliște, în frunte cu directorul *D. Lăpădat* și corpul didactic.

Diverse.

Pentru petrecerea cu joc de mână seară dela „*Unicum*” biletele de intrare cu prețul de 1 cor. se eliberează seara la casă.

Între cei cari au înțeles să felicite Reuniunea aranjatoare a expoziției, se numără și domni *Ioanichie Olariu*, casier de bancă și domnul *Eugen Tordășianu*, privat din Ilia-mureșană.

Din Telciu.

— 21 Oct. o.

În 13 a lunii curente poporațiunea greco-catolică a comunei Telciu (lângă Năsăud) a avut marea nenorocire de a fi martoră oculară la o grea lovitură pentru dînsa. Falcia clădire a bisericii din nou clădindu la a cărei edificare s'a început acum sînt trei ani, la carele 12 din zi s'a surupat aproape jumătate cu un vînt puternic și asurzitor, al cărui echo trist a răsunat prin toate văile și în toate inimile bine simțitoare ale acestei comune. Vieți omenești nu au căzut victimă acestei întâmplări dureroase și nenorocite pentru noi, că înainte numai cu o oră de a se surupa bieții lucrători ca prin minune și presimțind catastrofa s'au depărtat din internul bisericii și de pe alaturile, ce stau la o înălțime de 26 metri. Marea nenorocire s'a prevăzută cu săptămîni înainte fiind creștate pe destalele ce susțineau cupola în mai multe locuri. Senatul bisericesc din această cauză a și chemat un profesor dela politehnicul din Pesta, rugându-l a se pronunța asupra pericolului ce amenință zidirea, încă în timpul când se mai putea ajuta. Cu mare durere sufletească a trebuit să auzim din gura aceluia cuvintele deprimătoare pentru noi, că întreprinzătorului nostru nu l'a fost iertat a conduce clădirea singur, ci numai prin un arhitect, care l'a și avut întreprinzătorul, dară care nu s'a prezentat numai de câteva ori la fața locului, și pe timp foarte scurt. Comuna bisericescă avea să solvească întreprinzătorilor (ale căror nume le rețac) suma de 140.000 pentru această clădire din care sumă au și primit 80.000 cor.

Dela începutul clădirii senatul a avut de a întâmpina multe necasuri și neplăceri cu întreprinzătorii, cari folosindu-se de paciența și în parte de nepriceperea noastră fără a observa condițiunile contractului au întrebuițat la clădire tot felul de material slab și necorespunzător, cu toate că senatul ca comitet de clădire l'a făcut totdeauna atenți, dar' durere fără nici un rezultat. Acesta spriginii de unul sau doi membri din sinul senatului nu au urmat sfaturile bune ale oamenilor cu tragere cătră biserică cu toate că acestia au întrebuițat toate mijloacele legale spre a-i constrînge la respectarea condițiunilor de clădire și întrebuițarea de material bun, și acum rezultatul neasculțării lor este ruina noastră materială și neîncrederea poporului față de conducătorii sei. Cei cu musoa pe ochiulă se înceară a arunca vina surpării pe greutatea cupolei, accentuând mereu că aceea a trebuit lăsată afară cu totul. Ba unii oameni de valoare încă și-au luat osteneala a se exprima astfel, că de ce treabă este la un sat ca Telciu o biserică cu cupolă. — La toți aceia le dăm modestul răspuns pe aceasta cale, că comuna bisericescă Telciu, basată pe forțele ei materiale, a vrut să clădească o biserică, care să fie fala Românilor, în genere și a credincioșilor în specie. A voit să clădească ca de rugăciune lui Dumnezeu, la a cărei vedere să se închine cu pietate și strălucire de alt

neam și religione. Și oare să nu se bucore tot sufletul bine simțitor și iubitor de cultură și înaintare, când o simplă comună se năstește a se ridica în toată privința prin tot felul de așezăminte culturale și de interes public? Nu cupola ne-a causat catastrofa tristă, ci aceia cari au spriginii pe întreprinzătorii la lucrurile și îndărătnicia ce au arătat-o întotdeauna clădirei. Noi nu sîntem chemați a ne da părerea decît asupra acestei împrejurări, nefiind oameni pricepători în arta clădirei, va fi chemată comisiunea judecătorească și pricepătorii de lucru a-și da părerea. Până înțes s'a înțeles de aceasta pe cale oficială, senatul bisericesc în sesiunea sa dela 15 Octomvrie st. n. a. c. sub prezidiul rev. domn vicarului *Ciril Deac* din Năsăud a ținut o sesiune, în care a hotărît, că numai decît să fie chemată o comisiune de pricepători și judecătorească, care ne va lămurii asupra cauzei nenorocirii. Spre scopul acesta s'a și trimis o comisiune la Bistrița în persoanele notarului cercual și a casarului comunal care este și curatorul primar al bisericii. — El și-a făcut datorița, dar' durere, că părintele *Grigore* și cu mai câțiva membri interesați în cauză, nu au așteptat rezultatul comisiunii, ci au convocat o altă sesiune pe ziua de 18 Octomvrie în care au ales altă comisiune în persoana capelanului din loc, care în ziua de 19 a lunii curente s'a și prezentat, după cum spune, la Bistrița cu rugarea, de a egi afară primul inginer dela oficiul de edile regess cu 2 arhitecți. — Nu știu până-acum rezultatul mergerii acestuia.

Să vede dară, că mergem bine. Triste lucruri, de tot triste. Dureros ne-a atins și purtarea alor 2 membri din sinul senatului, cari în conștăgere cu întreprinzătorul sub pretest (fie chiar adevărat) că sînt cavenți pentru suma de 1200 fl. în conștăgere cu întreprinzătorul pe oai ascunse s'au asigurat pe tot ce acetiia mai aveau în comun. Văzînd stălpii adevărați ai cauzei bisericești aceste manevre costisitoare și-au și dat dimisia din senatul bisericesc în mâinile domnului vicar. Nu știm ce pași se vor face din partea autorităților bisericești și politice în aceste afaceri pentru a sana răul de care suferă comuna această, atîta știm că poporul văzînd iregularitățile și păcatele celor chemați a-i lumina în o bună dimineață sîtul de toate, și adus la desperare va recurge la mijloacele desperate, de care D-zeu se ne ferească. — Tragăm atențiunea Rev. Domn vicar asupra celor-ce au să se desvolte la noi și până când încă nu e tîrziu, se întrevîd în toate ce privește afacerile bisericești prin o cercetare minuțioasă și pe cei vinovați să-i tragă la răspundere. — Ear' noi Telceni cu capurile descoperite înaintea ruinelor ce acopere munca noastră de zeci de mii se ne desperăm, ci din contră punîndu-ne de nou speranță în D-zeu și puterea lui să cercăm toate mijloacele de a ne reculege din perplexitatea în care am căzut și cu curajul nou și convocarea ajutorului Dumnezeu să începem din nou la muncă, dar' trebuie să fim înțelepți ca șerpii și uniți în cugete și simțiri. Să urmărim sfaturile înțelepte ale binevoitorilor noștri și să pretindem fără rezervă pedepșirea culpabililor și oamenilor fără suflet.

Avutul nostru câștigat prin muncă dreaptă nu vom suferi să fie prădat de aceia cari trîndăvesc prin cărmcele Jidanilor, ca apoi să poată provoca scandal și să spargă înconeturile noastre. Să nu suferim ca cei chemați de a ne conduce, să fie actorii imoralității.

Grea vorba sînt acestea, dar' a trebuit să le exprimăm cu cea mai adîncă durere și pe aceasta cale. Am ajuns în stadiul omului desperat — ori salvăm totul, ori pierdem totul. Căce nu va urma dintre noi pe calea pocăinței să-l echidăm din societatea noastră, să stărpim buruienile rele până ca nu e prea tîrziu, ca în locul lor să răsară temearea de D-zeu și exemplul bun. Voi, acei creștini adevărați, cari ați dat sudoarea voastră spre ridicarea casei de rugăciune lui D-zeu, nu dați nici o espreșiune durerei voastre sufletești pentru marea desastru ce am suferit, fără îmbărbătați pe cei slabi de inimă ca așa în curînd să reparăm aceea-ce s'a periclitat din negrija altora și reutatea acolora, ce au sîmănat ură și pizmă între noi.

— Mai mulți Telceni.

Revista esternă.

Francia.

Gravelle din nord-estul Franței au degenerat în turburări. Mercuri s'au înțeles în Dii kirchen ciocniri între poliție și greviști. Dintre poliștiți au fost 5 răniți. Greviștii au jefuit mai multe prăvălii și au dat foc la mai multe magazine de victualii. Cavaleria eșită pentru risipirea turbulențelor a fost împinată cu o ploaie de cărămizi. Comandantul de piață a proclamat starea de asediu. Pentru înăbușirea răscoalei au mai sosit patru regimente.

Salarul vicarului general al diecezei Bésatçon, La Ligant, l'a sîstat guvernul, pentru-ă acela a adunat suboriori pe scrișoarea adresată camerelor franceze în chestia institutelor congregaționiste.

Germania.

Ou toate cele câteva înfrîngeri îndurate de guvernul german cu tariful vamal, acela crede că tot va birui până la urmă, deși numai cu o majoritate mică. Căncelerul a amenințat cu dizolvarea parlamentului, ceea-ce a pus pe gînduri pe cei din centru, cari se tem, că vor cădea la noușle alegeri în Germania-de-sud.

Știri mîrunte.

Uoigașul lui Stambuloff, Mihail Stavett, numit și Halin, a fost ocondamnat cu unanimitate la moarte de curtea cu jurați din Sofia.

Budgetul Șvîierei pe anul 1903 arată la venit 108,430.000 lei, la eșite 110,545.000. Deficitul e deci de 4,115.000 lei.

Landstingul din Oopenhaga a respins cu 33 voturi contra 32, proiectul guvernului relativ la cesiunea insulelor daneze din Antilele Occidentale cătră Statele-Unite.

Cronica zilei.

Sibiu, 25 Oct. n. 1902

Din cauza sfîntei sîrbători de Luni, numărul proxim al foii noastre va apăre numai Marți seara.

Studentii italieni și Liga culturală. Părîsînd țeara studenții italieni nu au uitat nici Liga culturală pentru unitatea tuturor Românilor. Iată telegrama ce au dat-o cu această ocaziune: În lupta urmată pentru conservarea naționalității române și realizarea aspirațiunilor sale, Liga pentru unitatea culturală a tuturor Românilor, corespunde la o necesitate adevărată și ocupă unul din primele locuri. Trimitem un călduros și afectuos salut șefilor ei distinși. Trăiască Liga! Ii dorim toate succesele.

„Tribuna Literară”, adăosă ca supliment la numărul nostru de azi, are următorul cuprins: Poezii, de I. W. Goethe. Trad. Devala. — Chestii teatrale, de D. Karr. — Cîntese. De H. Heine. Trad. Devala. — O societate feminină în Iași. De Constanța de Dunca-Schian. — Un fir de floare, poesie de Alexandru Aciu. — Ipoteze vulcanice. — Felurimi. Sfaturi practice.

Daruri de Crăciun săracilor noștri. Doamna *Maria Dr. Botis n. Cioban* din Arad a binevoit a pune la dispoziție „Reuniunii sodailor români din Sibiu”, 20 esemplare din lucrarea sa „*Sorisorii cătră elevi*”, ca să se vîndă cu prețul de 1 coroaș în favoarea darurilor de Crăciun, ce reuniunea le va împărți în sîrbătorile Nașterii Domnului între săracii noștri din Sibiu. Broșurile sînt espuse în expoziție.

Vicitorul episcop gr. cat. al Orăzi. Visita ce a făcut-o în zilele trecute ministrul *Wlassics* la Beiuș, mulți o esplică că s'a făcut pentru întregirea scaunului episcopesc și nu în interesul școalelor de acolo. Se dă acum ca sigur, că în privința întregirii scaunului episcopesc s'au făcut deja de mult dispozițiuni luîndu-se hotărîrea ca episcopul *Dr. D. Radu* să fie numit în Oradea Mare, ear' în locul lui canonicul *Augustin Lauran*.

Apă e otravă. La această am ajuns! *Dr. Giacomo Soyot*, un învățat de merit face cunoscut că apă, chimicește pură, e o periculoasă otravă. Aceasta ar răturna cu totul teoriile acceptate până acum asupra destilării apei. După doctorul Soyot, apa pierde prin destilare diferitele săruri cari îi sînt proprii în starea naturală, așa că abia introdus în corpul uman, se grăbește să estragă din acesta sărurile cari l'au fost luate; ceea-ce ar constitui un fel de otrăvire inversă, foarte serioasă.

După-ce la 1824 se înființa pe lângă cele trei clase normale existente și a patra clasă, se stabili următorul plan de învățămînt:

Clasa I: Învățarea literilor, cetit din abecedar; comput cu numeri simpli; rugăciunile și unele părți mai ușoare din catechismul mic român și german.

Clasa II: Catechismul român și german de mijloc; gramatica limbii germane, cetit din legendar cu litere gotice și latine; caligrafie după dictat; din comput cele patru operațiuni fundamentale cu numeri întregi; ceva din economie.

Clasa III: Catechismul cel mare român și german, gramatica și sintaxa limbii germane; caligrafia cu litere gotice și latine; stilistică și deprinderi în conversațiune; regula de trei, frânge-rile; geografia Ardealului; pomărit și legumărit.

Clasa IV: Catechismul cel mare și părți alese din istoria biblică; repetarea gramaticii și sintaxei, cetit din legendarul german și traducerii în limba română; frângerii decimale; geografia Europei; istoria universală; istoria naturală și fizică; artele militare.

Elevii institutului militar, cum s'a zis și la alt loc, cercetau școala normală regulat împreună cu ceilalți șco-

lari normaliști, numai că pe lângă studiile amintite mai sus, cu ei se țineau și deprinderi militare. De altmintealea instrucțiunea în exercițiul militar s'a dispus la 1828 pentru toate școalele de teritoriu de graniță și avea să se țină timp de câte o jumătate de oră, însă numai după prelegerile din celelalte obiecte.

Privitoriu la singuratele obiecte din planul de învățămînt sînt de remărcat următoarele:

Instrucțiunea în religione o da catechetul școlii normale, care de regulă era capelanul regimentului. La anul 1842 s'a ordonat dela locurile mai înalte, ca religionea să se prealeagă în 6 ore pe săptămîna și anume: în clasa I. într-o oră; în clasa II și III împreună în trei ore, dintre cari una pentru catechism, ear' celelalte două pentru istoria biblică și explicarea evangeliilor; în clasa IV în două ore, dintre cari una pentru catechism, ear' cealaltă oră pentru explicarea datorințelor creștinești, pentru explicarea evangeliilor sau în fine pentru ținerea vrunei exorte.

Elevilor romano-catolici le prelegea religionea preotul romano-catolic din loc. Așa dela 1834 înceoacă între alții, cum am aflat, au preles la norme regulat religionea romano-catolică preoții: *Siofan Wiskey*, *Grigore Jacob*, *Iosif Molnár*,

Iosif Barabás, *Carol Albert* și *Carol Stanyák*.

Limba germană, cum amintisem și la alt loc, se învăța foarte temeinic, așa că elevii absoalvenți vorbeau fluent și scriau corect nemțește.

La matematică se deprindea mai ales socotirea mentală și nu ca mai înainte numai computul mecanic.

Mare pond se punea pe caligrafie. Daja la 1820 se dote ordin mai înalt, ca să se țină strict toate regulile scrierii caligrafice și ca modele și formulare de scrie să se ia și întrebuițeze numai piese de conținut moral și dinastic, precum și de acelea în cari se tractează despre virtuțile militare.

Din istorie, geografie, istorie naturală și fizică după-ce aceste obiecte se tractau mai mult în clasa IV. se înțelegu, că din cauza lipsei de timp se învățau numai părțile și lucrurile mai de căpetenie. Una însă trebuie să recunoască omul, că puținul, ce se învăța din aceste obiecte, se învăța așa de bine și fundamental, încât bărbai bătrîni legiți din școala veche normală, de multe ori întreceau și întrecu cu cunștințele lor pe tinerii de mai tîrziu și de astăzi umblați într'atatea școale.

(Va urma).

Francisc Iosif

Bărbaților tineri și bătrâni

se recomandă scrierea apărută de curând în ediție nouă și înmulțită a consilierului med. Dr. Müller asupra 334 5—52

Sistemului nervos

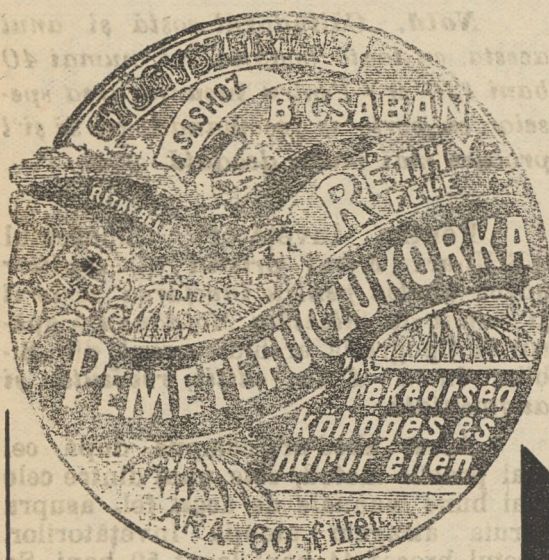
și

sexual zdruncinat

cum și asupra tămăduirii aceluia.

Se trimite în cuvelă după primirea prețului de 1 cor. 20 bani în marce postale.

Curt Röber, Braunschweig.

Contra tusei și răgușelei au cel mai bun efect

Bomboanele „Pemet” ale lui RÉTHY,

dar trebuie observat la cumpărare ca să fie veritabile, de oare-ce sunt multe imitațiuni.

— 1 carton 60 bani. —

Să cumpărăm numai bomboanele „Pemet” ale lui Réthy!

352 2—10

Serviciu în România.

Pentru serviciu casnic, la două persoane, se caută o păreche de oameni cinștiți. Femeia să cunoască puțin gria casei și să știe spăla, să vorbească românește. Plata e de 300 cor. anual și mănecarea. Mijloacele de călătorie li-se înlesnesc, îndată ce voiu primi din parte-le un act de angajament legalizat de primăria, unde locuiesc. A se adresa:

Dlul căpitan G. A. Petrescu, Băile Slanic (Moldova) România. 359 5—5

Franzbranntwein-ul

lui

BRÁZAY

cel mai răspândit

și mai neescepționabil mijloc de cură în casă

Se expediază dela fabrica lui

Coloman Brázay,

Budapesta, IV., Muzem-körút nr. 28.

Mijloc pentru curățirea dinților. Spălându-și omul cel puțin de 3-ori pe zi gura — dacă se poate și 5—6-ori — cu apă stătută, în care se pune jumătate Franzbranntwein de-al lui Brázay, se țin gura și dinții curăți și aceștia sunt feriți de stricare. 10 51—52

Ferțiți-vă de imitațiuni.

Fiți cu atențiune la marca de apărare.

Se capătă în ori-ce apotecă și în celelalte prăvălii.

500 florini plătesc celui-ce ar mai căpăta vre-odată durere de dinți ori fi va mirosi gura după-ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 35 cr. (Pentru pachetare 10 cr. deosebt). Erezil A. Bartilla (E. Winkler), Viena 19/1. Sommergasse 1. — Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile unde nu se poate căpăta, trimite 7 sticle cu 2 fl. 60 cr. franco; în Sibiu la farmacia „Vultur” a lui C. Müller (Piața-mare), farmacia Molnar (strada Cisnădiei nr. 59). Sebeșul-săseșc: Farmacia Lederhiler. 8 21—

Intinde mâna norocului!

Mulți deja s'au făcut fericiți prin cumpărarea unui los dela noi.

Loteria cea mai bogată în șanse, din toată lumea, e loteria de clase reg. ung. privil., care acuzi va începe de nou. Din

110.000 losuri se sortesc 55.000 cu câștiguri în bani.

Cel mai mare câștig în cazul cel mai norocos

1.000.000 coroane.

1 premiu 600.000, 1 câștig à 400.000, 200.000, 2 à 100.000, 1 à 90.000, 2 à 80.000, 1 à 70.000, 2 à 60.000, 1 à 50.000, 40.000, 5 à 30.000, 3 à 25.000, 8 à 20.000, 8 à 15.000, 36 à 10.000, 67 à 5.000, 3 à 3.000, 437 à 2.000, 803 à 1.000, 1528 à 500, 140 à 300, 34450 à 200, 4850 à 170, 4850 à 130.100 à 100, 4350 à 80, 3350 à 40. În total

14.459.000 coroane, sau patrusprezece milioane 459.000 coroane.

Ca o dovadă evidentă,

că prin loteria reg. ung. de clase se pot ferici multe familii, riscând foarte puțin, servească faptul incontestabil, că

tot al doilea los câștigă

și anume câștiguri:

un milion coroane

600.000 coroane

400.000 coroane

200.000 coroane

100.000 coroane

90.000 80.000 70.000 etc. etc.

cari se plătesc în bani gata.

Tragerea de clasa I. a loteriei a XI-a

va avea loc deja în

20—21 Noemvrie n. 1902

și se recomandă

numerii cu noroc

până când se mai află.

1/8 de los I. clasă à cor. 150

1/4 „ „ „ „ „ 3.—

1/2 „ „ „ „ „ 6.—

1 „ „ „ „ „ 12.—

Casa de bancă BENKÖ,

Budapesta, Andrassy-út 79.

Comandele se pot face și numai pe o

simplă carte postală!

Avis! Fiecărei comande se alătură

un cheque postal, cu care on. mușterii

ne pot trimite banii fără taxă postală.

Câștigurile cari cad asupra losurilor

cumpărate dela colectura noastră se pot

incasa prin ori-ce bancă din provincie

dar pentru discrețiune se recomandă in-

casarea directă.

Postav de Graz,

specialitate cunoscută în toată lumea, se

vinde prin firma subscrisă.

Acela e țesut din lână veritabilă de oaie,

de aceea e indestructibil și garantat impe-

netrabil, și se potrivește foarte bine pen-

tru costume elegante de domni și dame.

Marca „Hochlantsch”

pentru dame în preste 40 de color. 150 cm.

lărgime, pr. metru numai cor. 3.16.

Marca „Styria”

pentru domni în toate colorile practice.

140 cm. lărgime, pr. metru numai

cor. 7.50.

Mustre se trimite gratuit și francate.

Comandele cari trec peste 20 cor. se

efectuează francate.

„Erstes Gratzter Kaufhaus”

în Graz. 392 5—14

Ocașiune rară!

Din cauza înmulțirii prea mare a dăștitului meu cu mărfuri de iarnă pun în vânzare toți articlii de iarnă înșirați mai jos cu prețuri foarte reduse, de aceea binevoiască on. public a se folosi de ocașiunea aceasta de oare-ce eu bani puțin își poate cumpăra multe lucruri. Mai trag atențiunea și asupra faptului că mai târziu nu se pot comanda mărfurile tot cu acele prețuri, prin urmare vânzarea aceasta înfîndă va dura numai scurt timp până va ajunge cantitatea de mărfuri. O singură încercare vă va convinge despre adevărul celor susținute de mine. Vă rog deci a mă onora cât mai curând cu prețioasele D Voastră comande. Tot felul de pleturi, plapome, albituri-tricot de domni, dame și copii, șaluri de iarnă, cărpe de haras, mănuși de domni și dame, fuste și bluze de barchet, ciorapi de bărbați și de femei, barchet de pichet, costume de copii. Mare de-posit de pânzături de căneapă și de bambac, chiffons, grad, angin, haine de pat, și diverse stoffe de spălat. Tot felul de fețe de masă pentru prânz și dejun, garnituri de pat, broderii, cărpe de mână, batiste, le-gături de gât, umbrele și ploiere, gulere și manjete, corsete, covoare lungi, perdele, tipărituri pe pânză și toate soiurile de șorțuri de dame și copii și jupons.

Albituri de domni, dame și copii confecționate la mine.

Comandele se efectuează prompt și conștientios.

Cu distinsă stimă

A. Schlesinger,

lingerie și atelier de confecționarea albiturilor.

Sibiu, strada Urezei 7.

Mustre se tipăresc foarte ieftin.

„ANKER”

societate de asigurare de rente și asupra vieții.

Înființată la 1858.

Direcțiunea:

Viena

I. Hoher Markt nr. 11.

(Anker-Hof).

Representanța pentru Ungaria:

Budapesta

VI. Deákplatz nr. 6.

(Anker-Udvar).

În casele proprii ale societății.

Averea totală 145 milioane coroane.

Suma asigurată 511 milioane coroane.

Premii plătite până acum 242 milioane coroane.

În anul 1902 au primit în bani gata asigurații cu drept de câștig în casuri de moarte și asigurări mixte după planul div. A 25% de fiecare premiu anual, în vreme-ce la asigurările mixte și cele dela cassa de economii după planul de div. B (dividendă crescândă anual) s'au solvit 3% în bani gata după suma totală a premiilor plătite dela începutul asigurării ș. a.

după 3 ani	după 4 ani	după 5 ani	după 6 ani	după 7 ani	după 8 ani
9%	12%	15%	18%	21%	24%

Asigurări mixte cum și de înzestrarea fetelor foarte avantajoase.

— Polite se dau și în limba română. —

Prospecte și deslușiri

dau reprezentanțele de sus precum și toți ceialalți reprezentanți.

Avem concesiune în următoarele state: Prusia, Bavaria, Saxonia și alte state germane,

Italia, Turcia, România, Serbia și Bulgaria.

GLÜCKSKALENDER.											
Januar	Februar	März	April	Mai	Juni	Juli	August	September	Oktober	November	Dezember
1 9798 2 10600 3 12700 4 14700 5 16700 6 18700 7 19700 8 20700 9 21700 10 22700 11 23700 12 24700	1 25700 2 26700 3 27700 4 28700 5 29700 6 30700 7 31700 8 32700 9 33700 10 34700 11 35700 12 36700	1 37700 2 38700 3 39700 4 40700 5 41700 6 42700 7 43700 8 44700 9 45700 10 46700 11 47700 12 48700	1 49700 2 50700 3 51700 4 52700 5 53700 6 54700 7 55700 8 56700 9 57700 10 58700 11 59700 12 60700	1 61700 2 62700 3 63700 4 64700 5 65700 6 66700 7 67700 8 68700 9 69700 10 70700 11 71700 12 72700	1 73700 2 74700 3 75700 4 76700 5 77700 6 78700 7 79700 8 80700 9 81700 10 82700 11 83700 12 84700	1 85700 2 86700 3 87700 4 88700 5 89700 6 90700 7 91700 8 92700 9 93700 10 94700 11 95700 12 96700	1 97700 2 98700 3 99700 4 100700 5 101700 6 102700 7 103700 8 104700 9 105700 10 106700 11 107700 12 108700	1 109700 2 110700 3 111700 4 112700 5 113700 6 114700 7 115700 8 116700 9 117700 10 118700 11 119700 12 120700	1 121700 2 122700 3 123700 4 124700 5 125700 6 126700 7 127700 8 128700 9 129700 10 130700 11 131700 12 132700	1 133700 2 134700 3 135700 4 136700 5 137700 6 138700 7 139700 8 140700 9 141700 10 142700 11 143700 12 144700	1 145700 2 146700 3 147700 4 148700 5 149700 6 150700 7 151700 8 152700 9 153700 10 154700 11 155700 12 156700

Wann habe ich Geburtstag?

Jeder versuche sein Glück mit der an seinem Geburtstage verzeichneten Nummer. In die Kalender ist an jedem Tage des Jahres eine Nummer verzeichnet, welche bei ungetroffener Bestellung von uns bezogen werden kann, so dass Jedem die Wahl seiner Nummer freisteht. Sollte die Nummer inzwischen vergriffen sein, so senden Ihnen eine ähnliche.

Intreagă întreprinderea stă sub controla statului.

Prețul, conform planului, pentru losurile originale la cl. I. este:

pentru o optimă (1/4) fl. — 75 sau cor. 150 pentru un pătrar (1/4) fl. 150 sau cor. 3.—

o jumătate (1/2) „ 3.— „ 6.— „ un los întreg (1/1) „ 6.— „ 12.—

și se vor trimite cu ramburs, ori pe lângă anticiparea prețului. Planuri oficiale gratis.

Comandele pentru losuri originale sunt a se trimite până la

2 Noemvrie a. c.

direct la

A. Török & Comp.,

casă de schimb (bancă)

Ellsabethring nr. 54. Budapesta, VI., Theresienring 46/a.

Multe și foarte mari câștiguri am plătit până acum stimatei noastre clientele și chiar în timp scurt peste 6 milioane de coroane.

Bilet de comandă spre folosire. St. d. A. Török & Comp., colectori principali Budapesta.

Rog să trimiteți pentru I. cl. los. original de al loteriei de clasă reg. priv. și planul oficial

Prețul în cor. (fl. vezi încoasă sau ramburs) / A se șterge ceea-ce / urmează cu mandat postal. / nu e de lipsă.

Planul de câștig al loteriei XI. de clase priv. reg. ung. provăz cu câștiguri nouă și mai mari.

55.000 câștiguri, 110.000 losuri.

Tot al doilea los câștigă.

Cel mai mare câștig în cazul cel mai favorabil

1 milion coroane

1 premiu = 600000

1 câștig = 400000

1 „ = 200000

2 „ = 100000

1 „ = 90000

2 „ = 80000

1 „ = 70000

2 „ = 60000

1 „ = 50000

1 „ = 40000

5 „ = 30000

3 „ = 25000

8 „ = 20000

8 „ = 15000

36 „ = 10000

67 „ = 5000

3 „ = 3000

437 „ = 2000

803 „ = 1000

1528 „ = 500

140 „ = 300

34450 „ = 200

4850 „ = 170

4850 „ = 130

100 „ = 100

4350 „ = 80

3350 „ = 40

55000 câșt. și prem. cor. 14.459.000

INVITARE

Norocul lui

GAEDICKE

la tragerea de clasa I.

e

colossal!

Am plătit mușteriiilor

mei următoarele câștiguri principale:

600000 cor. Nr. 62551

400000 „ „ 33464

400000 „ „ 11119

400000 „ „ 28916

100000 „ „ 42758

100000 „ „ 49878

100000 „ „ 87991

70000 „ „ 60912

60000 „ „ 78863

60000 „ „ 82528

60000 „ „ 97263

30000 „ „ 6920

30000 „ „ 38691

30000 „ „ 90964

25000 „ „ 23481

25000 „ „ 30049

20000 „ „ 28950

20000 „ „ 33402

20000 „ „ 35862

20000 „ „ 60781

20000 „ „ 78848

20000 „ „ 88874

15000 „ „ 57734

15000 „ „ 779